

‘Ακαλύπτως, φανερά, εἰλικρινῶς: Τῆς μιλοῦσε σὰ φίλος ποῦ ἀδολα κι ἀσκέπαστα μιλᾶ μ’ ἔγα φίλο.

ἀσκέπαστος ἐπίθ. σύνηθ. ἀσκέπαστος Πόντ. (Άμισ. Κερασ. Οἰν. Ὀφ. Σάντ. Τραπ. κ.ά.) ἀσκέπαστους σύνηθ. βιορ. ἴδιωμ. ἀσκέπαγος Πελοπν. (Κορινθ. κ.ά.) ἀσκέπαγος Πόντ. (Άργυρόπ. Ὀφ. Τραπ. Χαλδ.) ἀσκέπαχτος Πόντ. (Άμισ. Χαλδ.)

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀσκέπαστος. Παρὰ Βλάχ. τύπ. ἀνασκέπαστος.

Α) Κυριολ. 1) ‘Ακάλυπτος ἐνθ’ ἄν.: Κοιμᾶται ἀσκέπαστος. ‘Ασκέπαστη κατσαρόλα. ‘Ασκέπαστο πηγάδι - πιθάρι - σταμνή - τσουκάλι κττ. σύνηθ. ‘Αδκέπαγο ἐν’ ἡ μαερεία ‘Οφ. Τὸ τδοφάλιν ἀτ’ ἀδκέπαγο ἐν’ αὐτόθ. ‘Ασκέπαστ’ τέτζερ’ ‘Ηπ. (Ζαγόρ.) Συνών. ἀπλάκωτος 2, ἀσκεπος 1, ξεσκέπαστος, ξέσκεπος. 2) ‘Ακάλυπτος τὴν κεφαλήν, ἀσκεπής Πόντ. (Άργυρόπ. Οἰν. Ὀφ. Τραπ. κ.ά.): ‘Αδκέπαγος πορπατεῖ Τραπ. || Φρ. ‘Ειρεξεν’ σή χαράν ἀζώσταρος κι ἀδκέπαγος (ἐπῆγε εἰς τὸν γάμον χωρὶς νὰ εὐτρεπισθῇ). ‘Επὶ γυναικῶν) αὐτόθ. Συνών. ξεσκούφωτος. 3) ‘Αστέγαστος ἐνθ’ ἄν.: Αὐλή ἀσκέπαστη. Σπίτι ἀσκέπαστο σύνηθ. ‘Οσοπίτιν ἀδκέπαστον Κερασ.

Β) Μεταφ. 1) ‘Ασυγκάλυπτος Πόντ. (Τραπ.) — ΚΠαλαμ. Γράμματ. 1, 61: ‘Αδκέπαγον ἐλέμ’νεν ἡ δουλεία Τραπ. Πρέπει κάνεις νὰ ξέρῃ νὰ ξεχωρίζῃ τὸν πρόστιχον πορπογράφους ἀπὸ τὰ στρογγυλὰ καὶ τ’ ἀσκέπαστα λόγια τῶν ‘Αριστοφάνηδων ΚΠαλαμ. ἐνθ’ ἄν.: 2) ‘Απροστάτευτος Λεξ. Δημητρ.: Πέθανε κι δ παπλοὺς τους κ’ ἔμειναν δλότελα ἀσκέπαστα. 3) ‘Ο μὴ ἔχων ἐγγυητικὸν κάλυμμα εἰς μετρητὰ η τίτλους, ἐπὶ παιγνίου ἐν χρηματιστηρίοις Λεξ. Δημητρ.

β) ‘Ο μὴ ἔχων ἐγγυήσεις τῶν ἀπαιτήσεών του Λεξ. Δημητρ.: ‘Εμεινε ἀσκέπαστος ἐκατὸ χιλιάδες δραχμές. γ) ‘Ο μὴ προφθάσας νὰ ἔχῃ εἰς χειράς του τὰς ἀς προεπώλησεν ἐν παιγνίῳ χρηματιστικὰς ἀξίας Λεξ. Δημητρ.: ‘Υψώθηκαν οἱ μετοχὲς ποῦ πούλησε κ’ ἔμεινε ἀσκέπαστος.

ἀσκεπος ἐπίθ. Κρήτ. — ΓΒλαχογιάνν. Τὰ παληκάρ. 67. — Λεξ. Περιδ. Μπριγκ. Δημητρ.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀσκεπος.

1) ‘Ασκέπαστος **Α1**, δ ἵδ., ἐνθ’ ἄν.: ‘Ασκεπο ἀχούρι Λεξ. Δημητρ. Μὲ τὴν παλάμη κατάστηθα, μ’ ἀσκεπο κεφάλι, χαιρέτισαν τὸν καπετάνο... τὰ παλληνάρια ΓΒλαχογιάνν. ἐνθ’ ἄν. 2) Μεταφ. εἰλικρινῆς, ἀνοικτόκαρδος Λεξ. Δημητρ.

ἀσκέρι τό, ἀσκέριν Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Τραπ. κ.ά.) ἐσκέριν Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀσκέρι κοιν. ἀστέρι ἐνιαχ. ἀστέρι Μέγαρ. κ.ά. ἀστέρι Μύκ. ἀστέρι Τσακων. ἀσκέρ’ βόρ. ἴδιωμ. καὶ Καππ. (Σίλατ.) ἀστέρ’ Πάρ. (Λευκ.) κ.ά. ἀσκέρ’ Πόντ. (Χαλδ.) ἀσκέρ’ δ, Θράκ. (Άδριανούπ.) ἀσκέρ’ Καππ. (Φάρασ.)

Ἐκ τοῦ ‘Αραβοτούρκ. *asker*.

1) Στρατιώτης Θράκ. (Άδριανούπ. Μάδυτ.) Καππ. (Σίλατ. Φάρασ.) κ.ά.: ‘Άσμ.

‘Ως τ’ ἀκούσειν δι βασιλεῖς πολύ τον τὸν ὀργίσθη, καλλικεύοντα τον καὶ πέφτουντες τες στράτες Σίλατ.

Νὰ κατακάτισῃ δι κορυμαχτός, νὰ μετρηθοῦν τ’ ἀσκέρια ἄγν. τόπ. 2) Στρατὸς κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): ‘Ηρθε - πλάκωσε - φάνηκε Τούρκικο ἀσκέρι κοιν. ‘Αναμαζώνω ἀσκέρι (στρατολογῶ) Κρήτ. ‘Εσηβεν τ’ ἀσκέρ’ ἀπέο’ ση σή Πόλ’ Τραπ. || ‘Άσμ.

Περικαλῶ σε, βασιλέα, γιὰ νὰ τὸν πολεμήσης τ’ ἀσκέριν μας ἔν’ λιοστὸν τὸν ‘εν - νὰ τὸ καταλύσῃ Κύπρ.

Καὶ παίρνει καὶ τ’ ἀσκέρι του νὰ πά’ νὰ πολεμήσῃ Νίσυρ.

Ρὲ ‘Αναγνώστη στρατηγέ, μὲ τοὺς καλὸὺς λεβέντες ἔλα, ‘ωρέ, προσκύνα με, μὴ σοῦ χαλῶ τ’ ἀσκέρι Πελοπν. (Μάναρ.)

‘Ο βασιλεὺς ὡς τὸ ‘κονος πολὺ τοῦ βαροφάνη, μαζώβγει ἀσκέρι τοῇ στερεζᾶς, ἀρμάδα τοῦ πελάου Θήρ. β) ‘Επιρρηματ., εἰς τὸν στρατὸν Μακεδ. (Κοζ.): Τὰ πααίν’ φέτου ἀσκέρ’ τοῦ πιδί (τὰ = θά). 3) Πλήθος ἀνθρώπων πολλαχ. καὶ Τσακων.: ‘Ηρθε πολὺ ἀσκέρι πολλαχ. ‘Ητανε ἀσκέρι τὸ πανεύοι Θήρ. ‘Εναν ἀσκέρι ἀδωποὶ Πελοπν. (Μάν.) ‘Ερχεται ἔναν ἀσκέρι Νάξ. (Βόθρ.) Περσοὺ ἀστέρει Τσακων. Τὸ λοιπὸ ἔξημέρωσε Κυριακή, μαζώχτηκε τ’ ἀσκέρι, οῦλο τὸ ουνέδριο τὸ πλατύφορο (ἐκ παραμυθ.). Ζάκ. ‘Αμα ἐκείνη τὸ φόρεσε τὸ δάχτυλό τοη, τοῦ δίνει ἔνα φοῦσκο τὸ μοῦτρα δμπροστὰ τ’ ἀσκέρι (ἐκ παραμυθ.). Ζάκ. || Φρ. ‘Εμαζώχτηκε γῆς κι ἀσκέρι (πολὺς κόσμος) Πάρ. || ‘Δσμ.

Θωρεῖ πάνω, θωρεῖ κάτω, κάνενα δὲν ἐθώρει καὶ εἰς τὸν καλὸν της τὴν αὐλὴ θωρεῖ πολ-λὺν ἀσκέρι Κάρπ.

β) ‘Ομιλος φίλων, οίκειων, συντροφιὰ πολλαχ.: Πάρει νὰ σμίξῃ τ’ ἀσκέρι τον πολλαχ. ‘Έχω δικό μου ἀστέρει ἔγώ! Πελοπν. (Καλάβρυτ.) ‘Ερχετ’ δ δράκως μὲ τ’ ἀσκέρι δου κ’ ἐγλεδούσανε (ἐκ παραμυθ.) Κρήτ. Συνών. παρέα.

4) Τὰ μέλη τῆς οίκογενείας σύνηθ.: Τί κάνει τ’ ἀσκέρι σου; Βγῆκε περίπατο μ’ τ’ ἀσκέρι τουν. ‘Ελα καὶ φέρε καὶ τ’ ἀσκέρι σου σύνηθ. ‘Ας εί’ γαλά τ’ ἄλλο σας ἀσκέρι! (εὐχὴ πρὸς γονεῖς ἐπὶ τῷ θανάτῳ τέκνου) Πελοπν. (Οἰν.) κ.ά.

5) ‘Εσμός, σμῆνος πολλαχ.: Βρίσκει τὸ μέρμηγκα μὲ τ’ ἀσκέρι του (ἐκ παραμυθ.) ‘Ηπ. ‘Εβγάλαν οἱ μελιτάκοι τ’ ἀσκέρι δως Κρήτ. ‘Ελάτε νὰ δῆτε ἔναν ἀσκέρι πουλλὶα αὐτόθ. ‘Απὸ τὸν ἀγέρα χάθηνε τὸ μισὸ ἀστέρει (τῶν μελισσῶν) Κύθν. Τὸ ζιμάρι ἔχει τὸ βασιλέα τουν, δὲν τὸνε βλέπεις μέσ’ τ’ ἀστέρει τουν (ζιμάρι = ἐσμὸς μελισσῶν) αὐτόθ. || Φρ. Βγάν’ ἀσκέρ’ (παράγει νέον σμῆνος, ἐπὶ τῆς βασιλίσσης τῶν μελισσῶν) Μακεδ. (Χαλκιδ.) 6) Τὸ σύνολον τῶν νημάτων ἄτινα είναι τεταμένα εἰς τὸν ὑφαντικὸν ίστὸν Μέγαρ.: Τραυά τ’ ἀστέρει νὰ μὴ μοῦ δερδευτῆ τὸ διασίδι. 7) Πληθ. ἀσκέρια, είδος παιδιᾶς καθ’ ἥν οἱ παῖκται τοποθετούμενοι κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἐφάπτεται ἡ ράχις των καὶ κρατούμενοι διὰ τῶν βραχιόνων ἀνασηκώνουν δεν τὸν ἄλλον καὶ ἀνταλλάσσουν στερεοτύπους τινὰς ἐρωταποκρίσεις Πελοπν. (Γορτυν.)

ἀσκεφτα ἐπίρρ. πολλαχ. ἀσκιφτα βόρ. ίδιωμ. ‘Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀσκεφτος.

‘Απερισκέπτως, ἀσύλλογιστως πολλαχ.: ‘Ασκεφτα τό ‘καμε. ‘Ασκεφτα πάρει καὶ θὰ τὸ μετανοιώσῃ πολλαχ. ‘Αμα πίνει κάνενας καὶ λιγουλλάκι, κουβεντεάζει ἀσκεφτα Πελοπν. (Μεσσ.) Συνών. ἀσκημα 2.

ἀσκεφτος ἐπίθ. σύνηθ. ἀσκιφτους βόρ. ίδιωμ. ἀσκεφτος Κάλυμν. ἀσκεφτος Αθην. κ.ά.

‘Εκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. ἀσκεφτος.

‘Ο χωρὶς σκέψιν ἐνεργῶν ἥ γινόμενος, ἀστόχαστος, ἀπερίσκεπτος ἐνθ’ ἄν.: ‘Ασκεφτος ποῦ σαι! ‘Ασκεφτες κουβέντες. ‘Ασκεφτο κορίτσι - παιδί κττ. σύνηθ. || Γνωμ. ‘Ασκεφτος δ νοῦς, διπλὸς δ κόπος πολλαχ.

ἀσκεψιά ἡ, ἐνιαχ.

‘Εκ τοῦ μεταγν. ούσ. ἀσκεψιά.

1) ‘Ελλειψις σκέψιν, ἀπερισκέψιν. 2) Πρᾶξις ἀπερισκέπτως, ἐνέργεια ἀστόχαστος.

